

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันโลกกำลังเผชิญกับสภาวะการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพตลอดเวลา เนื่องจากการใช้ทรัพยากรอย่างไม่ถูกต้อง เช่น การตัดไม้ทำลายป่า การก่อกมลพิษทางสิ่งแวดล้อม การล่า การค้าพืชและสัตว์ป่าที่ใกล้สูญพันธุ์ จากเหตุการณ์เหล่านี้มีผลทำให้สิ่งมีชีวิตชนิดต่าง ๆ มีปริมาณลดลง

หอยทากบกและทากบกมีจำนวนมากรองลงมาจากแมลงพบได้ในถิ่นที่อยู่อาศัยที่หลากหลาย เช่น พื้นดิน ภูเขา ในถ้ำ บนต้นไม้ และในป่าทุกประเภท ซึ่งโดยทั่วไปจัดอยู่ใน Phylum Mollusca, Class Gastropoda ซึ่งจัดเป็นคลาสที่ใหญ่ที่สุด อยู่ใน Subclass Pulmonata ซึ่งหอยในคลาสนี้จัดเป็นหอยฝาเดียวชนิดต่าง ๆ มีรูปร่างหลายแบบ คืบคลานด้วยแผ่นเท้าซึ่งอยู่ด้านล่างของลำตัวและมีลักษณะแบน ภายในร่างกายประกอบด้วย หัว คอ เท้า และก้อนอวัยวะ ภายในมีเปลือกหุ้ม หนวดมีจำนวน 2 คู่ คู่แรกมีเส้นประสาทโอลแฟกตอรี (olfactory) และคู่ที่สองมีตา ปากอยู่ด้านหน้าได้ตาดัดไปเล็กน้อยทางด้านข้างมีเซลล์สืบพันธุ์ ซึ่งมีต่อมผลิตเมือกอยู่ทางด้านในสร้างเมือกออกมาช่วยหล่อลื่น เท้าแผ่นแบนกว้าง ทั้งหัวและเท้าสามารถหดเข้าไปในเปลือกได้ เปลือกที่เวียนเป็นเกลียวทำหน้าที่ปกคลุมอวัยวะภายใน ประกอบด้วยท่อทางเดินอาหาร ระบบหมุนเวียนโลหิต ระบบหายใจ และระบบสืบพันธุ์ แมนเทิลอยู่ชิดกับเปลือก เลือดของหอยทากบกไม่มีสี

หอยทากบกและทากบกเคลื่อนที่ได้จากการเลื้อยไป ขณะที่มีการผลิตเมือกช่วยในการหล่อลื่นทางด้านใต้ หอยทากบกเป็นสัตว์ร่วมเพศแต่มีการจับคู่ผสมพันธุ์ ซึ่งทั้งสเปิร์มและไข่สร้างขึ้นจากโอโอเทลทิส มีท่อนำออกทางร่วมแยกเป็นท่อสเปิร์มหรือท่อไข่แล้วแต่จะเป็นเซลล์สืบพันธุ์แบบใด นอกจากนี้หอยทากบกยังมีตาที่ผลิตหนามหินปูนเพื่อปล่อยออกไปกระตุ้นการผสมพันธุ์อีกด้วย

ทากบก มีหนวด 1 - 2 คู่ ไม่มีเหงือก ใช้ปอดซึ่งเปลี่ยนแปลงมาจากช่องแมนเทิลในการแลกเปลี่ยนแก๊ส ไม่มีแท่งเมือกในกระเพาะอาหาร มีตา 1 คู่อยู่ที่ฐานหรือปลายหนวดคู่หลังบางชนิดไม่มีเปลือก มีเพศรวม

เนื่องด้วยเหตุนี้บริเวณดอยคุณหมิง, ถ้ำเพชรน้ำค้างและถ้ำเพชรสุภาวรรณ ซึ่งเป็นสถานที่ที่เหมาะสมในการสำรวจความหลากหลายทางชีวภาพของหอยทากบกและทากบกเพราะเป็นภูเขาหินปูนที่มีความอุดมสมบูรณ์ที่สุด อีกทั้งยังไม่เคยมีการสำรวจและเก็บข้อมูลของหอยทากบกและทากบกมาก่อน ฉะนั้นในการสำรวจครั้งนี้ข้อมูลที่ได้จะเป็นข้อมูลเบื้องต้นที่สำคัญสำหรับเจ้าหน้าที่

นักวิชาการ บุคคลที่สนใจในเรื่องของหอยทากบกและทากบก และเป็นข้อมูลเบื้องต้นสำหรับการทำวิจัยต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาสกุลของหอยทากบกและทากบกบริเวณคอยคุณหมิง, ถ้ำเพชรน้ำค้างและถ้ำเพชรสุวรรณ ในเขตเขาซอนเคื่อ อ.ตาคลี จ. นครสวรรค์
2. เพื่อศึกษาชนิดของหอยทากบกและทากบกบริเวณคอยคุณหมิง, ถ้ำเพชรน้ำค้างและถ้ำเพชรสุวรรณในเขตเขาซอนเคื่อ อ.ตาคลี จ.นครสวรรค์
3. เพื่อศึกษาแหล่งที่อยู่บริเวณคอยคุณหมิง, ถ้ำเพชรน้ำค้าง และถ้ำเพชรสุวรรณในเขตเขาซอนเคื่อ อ.ตาคลี จ. นครสวรรค์
4. เพื่อศึกษาการแพร่กระจายของหอยทากบกและทากบกบริเวณคอยคุณหมิง, ถ้ำเพชรน้ำค้าง และถ้ำเพชรสุวรรณในเขตเขาซอนเคื่อ อ.ตาคลี จ. นครสวรรค์

ประโยชน์ที่จะได้รับ

1. ทราบถึงสกุลและชนิดของหอยทากบกและทากบกบริเวณคอยคุณหมิง, ถ้ำเพชรน้ำค้าง และถ้ำเพชรสุวรรณในเขตเขาซอนเคื่อ อ.ตาคลี จ. นครสวรรค์
2. เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการศึกษาในท้องถิ่น
3. เป็นข้อมูลสำหรับเจ้าหน้าที่ หรือบุคคลที่สนใจเรื่องหอยทากบกและทากบก

ขอบเขตของงานวิจัย

การศึกษาจะทำการสำรวจบริเวณคอยคุณหมิง, ถ้ำเพชรน้ำค้าง และถ้ำเพชรสุวรรณ ในเขตเขาซอนเคื่อ อ.ตาคลี จ. นครสวรรค์

ระยะเวลาในการดำเนินการศึกษา

ทำการสำรวจและศึกษาในเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2550 ถึงเดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2551 รวมระยะเวลา 12 เดือน